

Naturvårdsverket
Registrator(at)naturvardsverket

2016-08-22

Begäran om utlåtande om förslag till delgeneralplan för vindkraftsprojektet i Palovaara i Pello kommun, Finland, NV-04546-14

YTTRANDE OM PALOVAARA VINDKRAFTSPROJEKT, PELLO KOMMUN, FÖRSLAG TILL DELGENERALPLAN

Naturvårdsverket har från finska Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland tagit emot en begäran om utlåtande över förslagsfasmaterialiet gällande delgeneralplanen för vindkraftsområdet i Palovaara. Delgeneralplan är en finsk benämning på markanvändningsplan som närmast motsvaras av fördjupning av översiktsplan (FÖP) i det svenska plansystemet. Naturvårdsverket ger möjlighet att lämna synpunkter i ärendet.

Pello kommun har påbörjat delgeneralplanering i 2014. Parallellt med delgeneralplaneringen har utredning av vindkraftprojektet pågått. Miljökonsekvensbedömningsprocess (MKB) pågick under 2014-15. Det nu redovisade planförslaget till delgeneralplan möjliggör byggandet av sammanlagt 17 vindkraftverk i Palovaaraområdet. Planområdet ligger i södra delen av Pello kommun, som närmast cirka 7 kilometer från den svenska gränsen. I närheten av Palovaara planeras även Ahkiovaara vindkraftsparkområde (5 vindkraftverk, cirka 4,5 kilometer från Svenska gränsen). Ahkiovaara projekt är inte aktuellt för planläggning i detta skede.

Vindkraftverken i Palovaara kommer få en totalhöjd på maximalt 230 m. Palovaara bergets topp ligger på höjd 250 meter över havet (m.ö.h.). Torneälven vid Pello ligger typiskt på ca 79-80 m.ö.h.

Då detta vindkraftsprojekt även kommer att påverka befolkningen på den svenska sidan av Torneälven vill Gränsälvscommissionen påminna om att kommissionen i tidigare planeringskede med miljökonsekvensbedömningsprogrammet uppmanade att projektägaren skulle arrangera ett informationsmöte även på svenska sidan på motsvarande sätt som på den finska sidan. Detta skulle medföra att lokala synpunkter kommer med på ett bättre sätt i planeringsprocessen. Kommissionen anser att detta är motiverat med tanke på möjlig påverkan på rikstintresse för kulturmiljövården Tornedalen i Sverige. Denna påverkan presenteras i förslaget till delgeneralplan (s. 89). Kommissionen kan dock konstatera att delgeneralplanprocessen hittills inte har omfattat några informationsmöten på svensk sida.

Länsstyrelsen i Norrbotten och Riksantikvarieämbetet har i sina yttranden tidigare vid förberedningsskede hänvisat till rikstintresse för kulturmiljövård Tornedalen som enligt

miljöbalken 3 kap 6§ inte får skadas. De båda myndigheterna har bedömt att det inte kan uteslutas att denna vindkraftsetablering i finska Palovaara kan komma att innebära påtaglig skada på detta riksintresse i Sverige. Länsstyrelsen pekar även ut en trolig ackumulerande effekt för eventuella ytterligare vindkraftsetableringar i riksintresset Tornedalen.

Enligt gränsälvöverenskommelsen mellan Finland och Sverige ska då frågor prövas av en domstol eller myndighet i det ena landet ska verkningar som verksamheten eller åtgärden medför eller kan medföra på den andra parterns territorium beaktas på samma sätt som motsvarande verkningar i det egna landet (16§). Vid MKB och delgeneralplansprocessen har informationsevenemangen arrangerats endast på finsk sida och således har inte överenskommelsens princip om *likabehandling* uppfyllts för den delen. Kommissionen har uppgift att följa tillämpningen av överenskommelsen och praxis i tillståndsärenden (10§ 2 mom).

Vad gäller landskapspåverkan kan konstateras att utpekande av att nuvarande skogstäcke kan tjäna som skydd mot utblick till vindkraftsverken i påverkningsområdena innehåller viss osäkerhet. Mestadels är skogarna i närheten av Torneälven och projektet inom sedvanligt skogsbruk vilket kan förändra den nu framförda skyddseffekten. Projektets landskapspåverkan belastar bl.a. lokala invånare, turister samt besöksnäringens förutsättningar i Tornedalen.

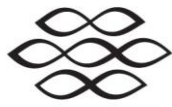
Kommissionen kan även konstatera att både UNECEs gränsvattenkonventionen (*Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes, 1992, Article 1, Transboundary impacts*) och FNs gränsvattenkonvention (*Convention on the Law of the Non-navigational Uses of International Watercourses, 1997, Article 6 Factors relevant to equitable and reasonable utilization*) innehåller hänvisningar till landskap och geografi som komponenter i gränsvattenkonventionerna.

Bygget av projektområdet innebär omfattande schaktning. I planprocessen har 18 vattenkällor i naturtillstånd, som är skyddade enligt vattenlagen som värdefulla småvattendrag, inventerats inom och utanför projektområdet.

Påverkan till flyttfåglar med särskilt hänsyn till stora fågelarter, som använder Tornedalen som sin flyttled ska iakttas, såsom påverkningar på däggdjur i området.

Förslaget visar på påverkan på renskötsel och dess fortlevnad i detta aktuella området under projektets gång. Vilken omfattning projektet har för renskötseln i området som helhet är svårt att bedömma utifrån de siffror som presenteras i förslaget. Påverkan från vindkraftsverken begränsas inte till förluster i areal betesmarker. Remarkabelt är att betescirkulation förändras och det nuvarande lugna området försvinner. Renskötsel är ett traditionellt sätt att producera mat längs med Tornedalen likväl som i arktiska förhållanden, och är viktiga ur både kulturell- och sysselsättningssynpunkt lokalt i byarna längs älven.

Gränsälvskommissionen har i frågan kontaktas av en Ratasjärvibo, som i en påminnelse om delgeneralplanförslaget har uttryckt oro bl.a. över delgeneralplanens innehåll och processen samt påpekar den sociala och besöksnäringsmässiga

betydelsen av orörd natur och miljö i området, påverkan av kända och ännu okända olägenheter från vindkraftverksbuller, osäkerhet om rekreations- och jaktmöjligheter i vindkraftområdet i framtiden, samt pekar ut upplevda motsättningar mellan projekt och verkställande av kommunens strategi för besöksnäringens utveckling. Materialet från Ratasjärvi innehåller en inlaga på ca 170 undertecknade namn samt hänvisning till ytterligare tiotals invånare som skulle ha lämnat erinran i ärendet till kommunen.

Timo Jokelainen
ordförande

Johan Antti
viceordförande

Virve sallialmi
sekreterare